

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

S. Bonifatii aliorum epistolae - Cod. Rastatt 22

Bonifatius <Heiliger>

[S.l.], [3. Drittel des 10. Jh.]

Epistolae Moguntinae

[urn:nbn:de:bsz:31-18440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-18440)

96 **L**eo eps seruus seruorum di reuerentissimo & scis
 simo consiliario nro fridurico scē mogontiensis ec
 clē archiepō diebus uite tue tantum nō. No.
 paternitatis amore constringimur & ap. ce
 sedis moderamine conuenimur. ut consultis
 sīm p̄ ut dñs dederit respondeamus. eosq; apti
 ce sedis auctoritatis instruam. & quia dilec
 tio uia exigit aptice sedis consulta. quae
 uob denegare. nec debem. nec possum. eo qd &
 p̄decessores nros multarū regionū ep̄s hoc
 egisset. quod & nos qui in eadē sede dño
 largiente collati sumus. agere debere fratna
 caritas cōpellit. Unde hanc scām catholicam
 & apticā caput omnū eccliarū romanā scilicet
 ecclīā. quae semp̄ scōrū patrū sincerissimas auc
 toritates in omnib; suis actib; sequit̄. nrāmq;
 apticā sedē consulere uoluitis. p̄cul dubio
 quae agenda uobis sunt. In retractabilē man
 dare curamus. Igitur quia in uis literis nrām
 aptatū expetere uoluitis. quatenū nrā auctori
 te uicarius & missus. nrē aptice sedis totius
 germanie uos concedamus. & qd̄ asseritis quia
 prisca mogontine sedis metropolitanā anrā apti
 ca sede exauctoritate beatissimi petri aptox
 principis uicari & missi aptici totius germa
 nie fieri meruerunt. scitote nos diligenter
 in sermo scē ecclē nrē. privilegiorū scclā.
 quae ap̄decessorib; nrīs duob; uidelicet gregorijs

zacharie & stephani ut asseritis bonifacio. ur̄
 sedis anti. aptica roboratione cē concessa.
 subtingenti cura & uehementi sollicitudine inue
 s̄. n̄ p̄cepimus. e. unā scēdā cū illa auctori
 - te tantū potuim̄ inuenire. Unde qui totis
 p̄cordis & humili supplicatione efflagitatis.
 ut anti. aptica auctoritate p̄ceptū & licentiam
 up̄bis n̄r̄ concedat clementia. quaten̄ uice n̄r̄
 sceleratos & p̄raue uite homines habeatis pote
 state corripere & ad ueritatis ur̄is exhorta
 tionib; reuocare. Concedim̄ uobis uice n̄r̄ li
 centiā eoq̄d uos hinc scē sedi subiectionē & om
 nē fidelitate exhibere p̄mittatis. ex auctoritate
 beati petri aptoxe principis dam̄ uobis potestate.
 ut sc̄is n̄r̄ uicariis & missis in cētis regionibus
 totius germanie. Ut ubi cū q; ep̄os. p̄ros.
 diae. uel monac̄e contra ea non & consti
 tuta sc̄oxe patrū. siue contra eccl̄iasticā regulam
 excessisse repperieris. aptica auctoritate iuxta
 canonē & instituta sc̄oxe patrū. illos corrigere.
 & ad ueritatis reducere n̄ omitteris.

• Deinde aut̄ unde ur̄a fraternitas n̄r̄am con
 quesiunt auctoritate. utrū melius sit eos sacre
 sub iugare religioni. an decuitatib; ur̄is expelle
 re. hoc uobis p̄ceptū mandamus. ut fide scē
 trinitatis & mysteriū dominice incarnatio
 nis cū om̄i sagacitate & prudenti consilio.
 dī cū reuerentia illis p̄dicare non desistatis
 & si recedere & baptizari toto corde uoluerint.

Iudey expul
 li debet
 de Vr̄bdy

Inmensis laudibus omnipotenti domino referimus gratias
Si autem credere noluerunt. decuitantibus vestris cum
nostra auctoritate illos expellat. qui non de-
bemus cum inimicis dei societatem habere. dicen-
te apostolo quod enim communicatio luci ad tene-
bras. utque pars fidei cum infidele. per virtutem
autem & sine illorum voluntate. atque petitione.
nolite eos baptizare. qui scriptum est. nolite
sanctam dare canibus & nolite mittere margarit-
as vestras ante porcos. ne forte conculcent
 eas pedibus suis. Ceterum fidei sancte trinitatis
quam iudeis & gentibus predicatis. quam & ad
sanctam romanam aetiam matrem videlicet vestram
approbandam. misistis ita integram inlibatamque
creditis & tenetis. sicut apostoli vestrorumque successo-
res nobis ita diderunt. & sanctam romanam
aetiam omnibus ubique gentibus predicat.

97 **A**gapite servus servorum dei reverentissimo fratri & corpori
Uuillihelmo mogontinensis sedis archiepiscopi totius
carnitatis exhibitionem in christo. fraternitatis amore
acti. fideique amigorum circum ementi. cauobis sanctique
mogontinensis aetiae cui praesertim denegare ignoramus.
propter quae vestros nuntios ad sanctam sedem principis
apostolorum & ad vestram apostolicam dignitatem. missos
cognoscimus. & quae nostrae ante cessores vestris an-
te cessoribus denegare ignoramus. Scimus uero
vestris litteris uti mandatis. sancto bonifacio vestro an-
te cessori aegregorio secundo. gregorio tertio.
Necnon Zacharia nostris ante cessoribus. nostro utique;

p̄decessore Necn̄ p̄cessore nr̄o marino fridurico
 nr̄o c̄ssi uro p̄cessori collatū. ut in partib; totius
 germanie gallieq; p̄uisor sc̄e mogontine sedis
 uicarius missusq; aptici teneretur. Ita ut si quos
 inuenisset uros a recto tramite d̄stine deuan
 tes. cuius cūq; esset p̄sonę. ad se uocare ubi loci
 loci uelle. monere. corrigere. synodūq; consti
 tuere ubi uelle. potestate aptici haberet. Inde
 quos fide subiectioneq; & cetera q̄lia om̄s sc̄e
 mogontine sedis priores p̄uiores fassisunt fate
 mini. Tandē uob potestate concedim̄. quā priores
 nr̄i uiri aptici uis priorib; c̄cesser̄. quatinus
 uice nr̄a sceleratos & prauę uite homines habeatis
 potestate corripere. & ad ueritatis uis exorta
 tionib; reuocare. & ut stis nr̄ uicarius missus
 in partib; germanie gallieq; ut ubi cūq; ep̄os p̄bros.
 diaconos. uel monachos & iā cū cūq; p̄sonę ho
 mines contra canones. & constituta sc̄e patrū.
 siue contra aetasticā regulā excessisse reperueris.
 Aptica auctoritate iuxta canones & instituta sc̄e
 patrū illos corrigere. & ad ueritatis reducere.
 n̄ omittatis. Synodū & iā uobis p̄uisoni metro
 politano mogontine sedis constituere. ubi placuit
 concedim̄ partib; germanie gallieq; sine alicuius
 contra dictione p̄sonę. Siquis uero q̄ absit uob
 uicario aptici uelit aliquo contradicere uos apti
 cā sedē appellando. sciat n̄ ante nos terminet̄
 tēpore a uob constituto. illū aptica benedictio
 ne p̄uari. & anathematis uinculo religari.

Sed etiam mogontine sedis privilegium eo usque huius
ut si quis tam cuius sit persone aliquo . . . re hu
habito uelit depredari . ipse depredetur . & nisi
resipiscat aeterno uinculo anathematis aptica
maiestate circū alligato cui potestas data est
ligandi atq; soluendi mancipetur . & in die
omnium pro ditore . iudici dico . inde reddet
rationem

98 **P** Iohannes eps . seruis seruorum di . reuerentissimo .
& carissimo confratri . Willihelmo archiepo .
see mogontiacensis ecclie . Litteras quas scilicet
memoriae agapito pape ur̄a destinavit fraternitas .
suscepisse cognoscite . quē diuina omnia disponens po
tentia . in apostolicā sedem eo moriente ordinavit . non
nostris meritis . sed eius misericordia nos protegente .
a quo sunt cuncta . que sunt . quia nihil in orbem agi
credimus . nisi quod aut uelle . aut consensu eius factū .
fuerit . Miserrimū quippe . atq; afflictionū iacturas .
malorumq; insidias hominum . qui sanctarum diae
clesiarum . & omnē perturbant ordinem . atq; statū .
condoluisse . sicut apostolica censura decreuit . gau
dere cum gaudentibus . & cum flentibus . flere . Totius nāq;
xp̄ianitatis post dñm caput effecti . non aliquo prui
legio humano . sed uoce ipsius dñi beato petro aposto
lo . sicut bene nostis dicentis . tu es petrus . & super
hanc petram edificabo ecclesiam meam . & cetera . id
circo si aliquod nr̄i corporis membrū tribulationis .
aut molestias pati inuiste nouerimus . sine lacrimis .
sive alio quolibet modo cōpatimur . & dolore gra

114
iuan. s. & quib; possum una uobiscu conatib;
illorū. fidis. atq; iniquitatib; aptica auctoritate
obuia n. Hortamur interū fraternitate usam. ut
contra eos qui contumaces. & unque uiuere.
uolunt. & aetas dī deuastare satagunt.
nr̄isq; p̄ceptis. & nr̄is montas obedire
noluerunt. omni uirtute resistere curemini.
& ad pacis. atq; ueritatis. & iusticie uia deduca
tis. ne crassante illoꝝ malicia. reos apud iustu
iudicē inueniamus. Quos uero in malis actib;
p̄manere cognoscitis. & minime reflecti uisio
nib; nr̄is uoluerunt. ad hanc nr̄am apticam
sedē. sicut antiqua consuetudo fuit dirigite.
& cū eis nr̄os credulos fideles. qui nob illoꝝ
causas. & omnia qua in galliarū. atq; germaniꝝ
partib; aguntur fidelit̄. atq; ordinabilit̄ inti
mate. qm̄ hic nobis cor. ē. & magno cupim̄
desiderio. ut ecclesis omnib; & cuncto xp̄ia
no populo. pax. & honor. unicusq; p̄ prius ma
neat. & malorū omnia uestigia. si qua hac
tenus fuerant. funditus remoueantur.

Domino. apostolice sublimitatis culmine
dignato sumo p̄ caput xp̄m totius xp̄ianitatis
mēbro. pape agapito merito ac nomine ful
genti. Vuillhelm̄ sc̄e magontine sedis minister
indign̄. ius dono gallicę partiū germaniq; ase
secundus. orationis fidei. subiectionisq; securitate.
in illo aut̄ ex quo omnia p̄ que omnia in quo omnia.
Postquā dignata fuistis usam liquere paternitate.

apud nos quantas afflictionū inuarias p̄pessi sum
vos ignorare haud dubitam̄. p̄sertū illo exteroꝝ
tuitato un̄noꝝ tali ingruente periculo ut etiā
conat̄ eem̄. t̄me. t̄mei. nuntiuū uob̄ p̄sentare
causa cōsulendi quid agendū eet̄ obliuisceret.
Non utiq; inde ut ur̄e sc̄itatis obliuionē unquā
capiret̄. sed si hac oblit̄ fuerō que me p̄lla uica
riūq; gallie partiuū germaniq; directam q; sc̄i
martini iterū prius data dote. cui munister
assū dicitur. Obluiscatur me dextera mea.
Barbaroꝝ uidelicet gentib; xp̄ianitatē ita impi
mentib; ut nisi bello act̄e dō salicet p̄ hante t̄
om̄s nos sup̄ subicerent potestati t̄ ita ad nihilū
redigerent. ut quantū temporis quis n̄m̄ pre
sentē uitā degeret. istud p̄sens temp̄ semp̄ ē
gemisceret. Tr̄m̄ uero xp̄ianitatis nomine
utentiū. his partib; de gentib; ineffabili & nūquā
sine lacrimis dicenda crassante discordia. illa
inqua pat̄ filio patri filius. fr̄. fr̄i. n̄ plus eam
abel insidiat̄ ē. acquisq; affinis affini insidiat̄
om̄is ordo om̄isq; cognatio detestatur. Non est
regi locus regendi. ep̄is suū subtrahitur. priuile
giū qui quasi pupille d̄ni angariantur. exter
minantur excecantur. sicut ille sc̄e uua uon
sis act̄e archi ep̄s Heroldus qui kt̄ mā captus.
ap̄ quo n̄o Henrico duce baiuorū. sine aliq̄
accusatore canonicoꝝ oculat̄ & in auxilium
apud seponā urbē religatus ē. Cuius uero parro
chia. p̄sdico ecclesiasticas. insup̄ & sede sua

saizburg

Cassallus p[ro]f[er]at ducis distributa e[st] diu[er]s[im]od[im]e
 & approprio tutore huc usq[ue] p[ro]uatur. Non p[ro]
 sona sed factu[m] accuso. Dux comesq[ue] epi. ep[iscopu]s
 ducis comitisq[ue] sibi opera uindicat. Non est
 acta quin aliquo lesa sit. modo n[ost]ra[m] quae
 ita au[er]is n[ost]risq[ue] ante cessorib[us] & ia p[re]decesso
 ribus & numero & limite est determinata ut
 quis augete. uelit. Non egeat. siminere. nisi
 iusto. ee uideatur. ledere moliunt. culpa iusti
 tia p[re]tendentes. Auita id fieri. causa p[ro]pagan
 da x[risti]anitas. Sed miror quae conuentio x[risti]
 sit ad bella. q[uo]d p[ro]da. ad elemosina[m]. quid male
 dictionis ad benedictione[m]. huc accedit. v[er]a auc
 toritatis subscriptio. quae se[ct]e mogontinae se
 cte. michi q[ue] tale p[ri]uilegiu[m] instituit. ut si quis
 ea aliquo honore huc habito. uelit dep[re]dari.
 ipse dep[re]datur. & nisi resipiscat. apostolica ma
 gestate. circ[um] alligato. cui potestas data est.
 ligandi atq[ue] solvendi mancipetur. & inde
 omniu[m] p[ro]ditore iudicuelico inde reddat ra
 tionem. Tu q[uo]d monachi Magadaburgensis
 coenobii. eode[m] p[ri]uilegio auobis u[ost]risq[ue] antec[es]
 sorib[us] sunt ad munulata. tu q[uo]d minoratione[m]
 n[ost]re sedis translatione[m]q[ue]. Halberstercensis acta
 me uiuo non e[st] sentia. Siquidem quis a falsis
 prophetis roma[m] ueniret inuestimentis ouiu[m]
 intrinsecus aut rapax lupus. Auro gemmisq[ue]
 faretus. inde rediens. iactatur se domi sitte.
 nescio cui munere tot pallia quot uelit.

empta . e . libris . qd absouū malū auctā aptica ma
iestate . posse fieri uidetur . ferens apticas aptas
habentes aptica maiestate licitū fore regi . epis
copia ita ordinare quo sibi placet . Me in
scio . nīd idoneū rebar . me dico . qui p . n . s . g .
marie gallicq; alē iuxta xpī amicitā a uobis
siquid corrigendi rē . corrigere debuim .
ego anemine nisi a uobis pulsari . Hanc quippe
nrē ecclē p dā . sita stabiliri . uos libeat .
prius mittentur apte dono nro regi milnq;
nrī misericordia nro uicario . Bruno nīq; scē
coloniensis ecclē archi epō . scēq; treuerensis
ecclē Ruodbro archi epō . loco quo uob placeat .
mih carissimū mogontie ē aliu scōe frum
aggregetur . primo mihi de statu scē ecclē .
de epis ex eccatis . & ascedib; suis relictis . de
caeo heroldo . & de Rethario leodicensi ecclē
canonice & legalitē unyonizato . moxq; more
uillier . sine causa excto . ceterisq; lolis
uticū scē ecclē suffo cantib; causa agitur .
post uos adiens . urām appellans apostolicam
dignitatē mittat ad exteras nationes . causa
p dicationis . sintis non sim necessarius . Quid
malo quā uidere mala nrē ecclē . & scōrū .
sin alioquin plus ualeat intercessio pecunie
Hadamar . quā pia . constitutio scī bonifaci
nrī pdecessoris . vnoq; pdecessorē . necn an
tecessorē . & iā nro . & sint tot pallia quot
epi . sed id nī me p sultē . fide subiecto nēq; uob
bene .